

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 11 stycznia 1929 roku.

213.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	Dzia.	Str.
1. "Lietuvos Aidai" o reparaacjach.-	D.	1.
2. Konferencja kolejowa Litwy, Łotwy i Estonji.-	"	1.
3. Propozycja otwarcia bezpośredniej komunikacji Kowno-Libawa.-	"	1.
4. Wycieczka łotewska do Litwy.-	"	1.
5. Kongres studentów-socjalistów państw bałtyckich.-	"	1.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNETRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

6. "Darbininkas" o sposobie walki z komunizmem.- w Litwie.-	III.	1.
7. Prośba kupców kowieńskich o zwiększenie cła na wwożone obuwie z zagranicy.-	"	2.
8. Nowy zarząd Centrum Akcji Katolickiej.-	"	2.
9. Konferencja opieki nad dziećmi państw bałtyckich w Kownie.-	"	2.
10. Ponowny strajk uczniów w gimnazjum litewskim w Wyłkowyszkach.-	"	2.
11. Emigracja z Litwy w roku 1929.-	"	2.
12. Z Gabinetu Ministrów.-	"	2.
13. Konferencja biskupów.-	"	2.
14. Konferencja Opieki nad matką i dzieckiem.-	"	2.

-----0000000000000000-----

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Aidas" o reparacjach.

"Lietuvos Aidas" Nr.6 z dn.9.I.1930 r.Art.p.t."Reparacje wschodnie" a Litwa". W artykule tym pismo, omawiając kwestję reparacji, m.inn. nadmienia:

Dla Litwy kwestja reparacji również nie jest kwestją ostatniego rzędu. Jak podają nadchodzące wiadomości, Komisja reparacyjna, biorąc pod uwagę oszacowanie mienia kraju Kłajpedzkiego, przedstawionego jej ze strony Niemiec i Litwy, prowizorycznie już ustaliła sumę reparacyjną dla Litwy w wysokości około 64 milionów marek. Najważniejsze sumy tych reparacji są następujące: las - 25 milj. marek złotych, port - 15 milj., kolej - 15 milj. Przewyższa to cały dotychczasowy dług zagraniczny Litwy. Po rozłożeniu tej sumy na dłuższy szereg lat, należałoby w każdym razie spłacić rocznie kilka milionów litów amortyzacji i odsetek.

Rząd litewski przygotowuje dowody, że wyznaczona dla Litwy suma reparacyjna jest zbyt wielka. Dla nas jest zupełnie wyraźnem że Litwa, a tembardziej kraj Kłajpedzki, nie zdołają ponieść ciężaru reparacji ze zwykłych swych dochodów. Litwa i kraj Kłajpedzki przez cały ciąg wielkiej wojny były terenem walk, są materialnie uszkodowane może tak samo, jak Belgja. Zdaje się, że sprawiedliwem byłoby wymagać od wiele zamożniejszego świata finansowego pomocy na odbudowę, a nie płacić mu reparacje. Czy jednak państwa sprzymierzone zechcą należycie zważyć nasze położenie? Tak, czy owak, musimy przyłączyć się do wszystkich tych, którzy w Haadze żądają skreślenia "reparacji wschodnich". Musimy jednocześnie z nimi apelować do sumienia cywilizowanego świata, wskazując, że cała gospodarka i polityczna pacyfikacja Europy możliwa jest jedynie w warunkach wyrzeczenia się przez potężnych prawa wymagania od słabszych tego, co przerasta ich siły.-

Konferencja kolejowa Litwy, Lotwy i Estonji w Rydze. Dnia 9-go b.m. rozpoczęła się w Rydze konferencja kolejowa Litwy, Lotwy i Estonji, która rozważa pewne sprawy, dotyczące uzgodnienia kwestyj taryfowych i ruchu pociągów.-

Propozycja otwarcia bezpośredniej komunikacji Kowno - Libawa. Botewski zarząd kolejowy uchwalił zwrócić się w najbliższym czasie do litewskiego ministerstwa komunikacji, proponując otwarcie bezpośredniej komunikacji między Libawą a Kownem. Propozycja ta ma na celu wzmoczenie ruchu ~~xxxx~~ osobowego z Litwy do uzdrowisk libawskich.-

Wyścizka Kotevska do Litwy. Dnia 9 b.m. wyjechał z Rygi do Litwy inż.zarządu rolnego Łazdinsz i grupa członków towarzystwa rolniczego w Pausku celem zaznajomienia się z urządzeniem elewatorów litewskich.-

Kongres studentów - socjalistów państw bałtyckich. W Rydze odbyło się posiedzenie centralnego biura studentów-socjalistów państw bałtyckich przy udziale studentów z Lotwy, Estonji i Litwy. Delegaci z Polski nie przybyli z przyczyn nieprzewidzianych. Na naradzie uchwalono zwołać na 22-23 marca kongres studentów-socjalistów państw bałtyckich w Rydze. Wezmą w nim udział przedstawiciele studentów socjalistów: Litwy, Lotwy, Estonji, Finlandji, Polski i Królewca. Na porządku dziennym: demokracja uniwersytetów, zadania studentów-socjalistów w walce robotników przeciwko faszyzmowi i militarzmowi i t.d.-

III.ZAGADNIENIA POLITYKI Wewnętrznej
I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Darbininkas" o sposobie walki z komunizmem w Litwie.

"Darbininkas" w Nr.2 z dn.11.I.1930 r. w artykule p.t."Walka z bolszewizmem", pisząc o prześladowaniach chrześcijan w Rosji i o protestach z tego powodu w Londynie i Francji, następująco charakteryzuje stan tej akcji w Litwie:

Niestety trzeba przyznać, że nasze chrześcijańskie społeczeństwo litewskie pod tym względem nic nie zrobiło. Teren ideowej walki z bolszewikami jest u nas zupełnie zaniedbany. Walka ta była i jest jedynie policyjną. Jeżeli zaś się uprzytomni, że bolszewicy mają swych agentów nawet w policji, łatwo będzie zrozumieć, dlaczego policyjna walka z bolszewizmem często równa się u nas zeru. Stąd też społeczeństwo nasze przekonuje się, że bolszewizm nie jest dla nas niebezpieczny. Tymczasem z roku na rok zapuszcza on coraz głębiej korzenie w społeczeństwie. Bolszewicy przedostali się do wszystkich części naszego socjalnego i kulturalnego organizmu. Byli i są bardzo czynnymi w zamykaniu szkół katolickich i prześladowaniu organizacji chrześcijańskich. Wstąpienie zaś profesorów uniwersytetu do towarzystwa poznania kultury bolszewickiej jest jednym z największych sukcesów bolszewizmu w Litwie. Bolszewikom bardzo chodzi o złamanie naszej duchowej odporności i w tym kierunku zasugerowali oni kierownicze sfery naszego politycznego i kulturalnego życia. Szereg naszych mężów stanu, jak prof.Voldemaras, Dajlids, Szulingas, wychwalali bolszewizm, podkreślając, że dał on narodowi wolność i że jest lepszy niż ustroj chrześcijańskiej demokracji. Jeżeli zaś doda się do tego stosunki niektórych naszych panów z bolszewikami w Kownie, z łatwością zrozumiemy, dlaczego nasze społeczeństwo zupełnie nie może dojrzeć prawdziwego oblicza bolszewizmu. Z tego też powodu nie mamy protestów przeciw bolszewizmowi, a jedynie oświadczenia profesorów wrdżiału humanistycznego, że wiele czego możemy się nauczyć od bolszewików. Oświadczenie to więc większą usługę oddało bolszewizmowi, niż dziesięć lat ich propagandy w Litwie.

Nie chcemy mówić, że profesorowie ci są agentami bolszewickimi i dla samych bolszewików oznaczają oni jedynie to, co Francuzi nazywają materjałem do wieszania. Mają oni znaczenie dla bolszewików o tyle, żeby przez nich nie zaznaczył się zasadniczy sprzeciw bolszewizmowi. Sprzeciw ten nie może pochodzić jedynie od chrześcijańskiego społeczeństwa. Bolszewicy doskonale o tem wiedzą, i dlatego też są tak solidarni we wszystkich krokach, kierowanych przeciw chrześcijańskim organizacjom.

Szkoda, że sami chrześcijanie są tak powolni w walce i protestach przeciw bolszewizmowi. Kto nie jest w stanie wyrazić protestu, ten umarł dla publicznego życia, gdyż sympatje społeczeństwa są z tymi, którzy mogą i potrafią wyrazić ideową i praktyczną jedność i solidarność. Protesty powinny znaleźć żywy oddźwięk w naszym kraju. Musimy stworzyć stałą pozycję naszej działalności. Przedewszystkiem wszystkie organizacje katolickie i chrześcijańskie w Litwie powinny wyznaczyć dzień, w ciągu którego w całej Litwie odprawiano by nabożeństwa, wygłaszano odczyty i urządzano demonstracje protestacyjne przeciwko okrucieństwu bolszewików. Należy natychmiast założyć towarzystwo walki z bolszewizmem. Cała prasa litewska powinna dać przynajmniej raz na tydzień krótką ideę bolszewickich i opis bolszewickich okrucieństw. W podręcznikach szkolnych powinny być krótkie opowiadania z życia prześladowanych i zamęczonych w bol-

Faint, illegible text in the upper left quadrant.

Faint, illegible text in the center of the page.

A large block of faint, illegible text, possibly a list or a set of instructions, located in the lower right quadrant.

Faint, illegible text in the lower left quadrant.

Faint, illegible text at the bottom center of the page.

szewji, przynajmniej raz w miesiąc radjostacja powinna wygłaszać odczyty o okrucieństwach bolszewickich, oprócz tego powinien być dawany przegląd nauki i działalności bolszewickiej.-

Prośba kupców kowieńskich o zwiększenie cła na wwożone obuwie z zagranicy. Departament handlowy otrzymał od związku kupców kowieńskich memorjał, w którym kupcy proszą o zwiększenie ceł na obuwie zagraniczne. Memorjał wskazuje, iż miejscowe warsztaty obuwia mogą konkurować z zagranicznymi co do wartości wyrobów. Wobec niskich ceł na wwożone obuwie zagraniczne wielu miejscowym warsztatom obuwia grozi ruina. Departament handlowy przesłał memorjał Izbie Handlowej, by się z jego treścią zaznajomiła.-

Nowy zarząd Centrum Akcji Katolickiej. Został obrany nowy zarząd Centrum Akcji Katolickiej. Część członków zarządu obrała kurja arcybiskupia, część - zebranie Centrum. W skład zarządu weszły następujące osoby: prezes adw. Tumenas, wiceprezes - dr. Karwelis, przywódca duchowny kanonik Dogialis, sekretarz - prof. Kurajtis, skarbnik - ks. Sobolewski i członkowie zarządu: dr. Jokantas, ks. Leleszka, dr. Sokołowski, dr. Ruginisowa, szłonek Rady Stanu Starkus, dr. Jodejko i Petrowskasówna.-

Konferencja opieki nad dziećmi państw bałtyckich w Kownie. Komitet opieki nad dziećmi państw bałtyckich uchwalił zwołać w sierpniu 1931 roku konferencję w sprawie opieki nad dziećmi państw bałtyckich. Konferencja odbędzie się w Kownie, wezmą w niej udział Litwa, Łotwa i Estonia.-

Ponowny strajk uczniów w gimnazjum litewskim w Wyłkowyszkach. W dniu 3 b.m. ogłosił strajk uczniowie gimnazjum litewskiego w Wyłkowyszkach. Żądają oni, aby gimnazjum zostało upaństwowione. Strajkują prawie wszyscy uczniowie. Strajk ma miejsce już poraz drugi. Sprawą zainteresowało się Ministerstwo Oświaty. Obiegają pogłoski, iż gimnazjum zostanie całkowicie zamknięte.-

Emigracja w Litwy w roku 1929. Według wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ogółem wyemigrowało z Litwy w roku ubiegłym 16.435 osób, w tem: do Argentyny - 6.304, Brazylii - 4.521, Afryki południowej - 1.283, Kanady - 1.279, Urugwaju - 1.353, Stanów Zjednoczonych - 1.355, Meksyku - 48, Kuby - 82, Palestyny - 178, Australji i innych krajów - 22.-

Z Gabinetu Ministrów. Gabinet Ministrów kończy rozważanie budżetu państwa na rok 1930. Dotychczas zostały przyjęte preliminarze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Zagranicznych, Sprawiedliwości, Komunikacji i Oświaty. Cały budżet zostanie prawdopodobnie przyjęty w drugiej połowie stycznia.-

Konferencja biskupów. Konferencja biskupów odbywa się w Kownie bez przerwy. Bierze w niej udział nuncjusz Stołicy Apostolskiej, Bartoloni. Narazie termin zakończenia konferencji nie jest jeszcze ustalony.-

Konferencja Opieki nad matką i dzieckiem. W Kownie zakończyła się trwająca trzy dni konferencja organizacji opieki nad matką i dzieckiem. Konferencja przyjęła około 30 rezolucyj. Godnym uwagi jest fakt, iż konferencja wypowiedziała się za cywilną metrykacją, gdyż wobec obecnego systemu metrykacyjnego prowadzenie ścisłej statystyki urodzin jest niemożliwe. Oprócz tego, konferencja uchwaliła prosić komitet niesienia pomocy północnej Litwie, aby pozostałe sumy oddała na organizację opieki nad matką i dzieckiem.-

[Faint, illegible text covering the majority of the page, appearing to be bleed-through from the reverse side.]

70

70

70

70

70

70

70

70

70